

2024-05-16
S2024/01006 (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att tillhandahålla vissa utbildningar och kompetenshöjande insatser som stärker beredskapen inom hälso- och sjukvården

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att tillhandahålla vissa utbildningar och kompetenshöjande insatser som stärker beredskapen inom hälso- och sjukvården. Socialstyrelsen ska tillhandahålla följande utbildningar och kompetenshöjande insatser:

- Utbildning i krigstraumatologi.
- Utbildning i omhändertagande av drabbade vid CBRN-händelse.
- Kompetenshöjande insatser baserat på konceptet ”Stop the Bleed”.

Socialstyrelsen ska när uppdraget utförs föra dialog med Folkhälsomyndigheten, Försvarsmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Strålsäkerhetsmyndigheten, Totalförsvarets forskningsinstitut och regionerna.

Socialstyrelsen ska senast den 9 december 2024 lämna en delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Delredovisningen ska avse redovisning av arbetet med att tillhandahålla utbildning i krigstraumatologi.

Socialstyrelsen ska senast den 2 juni 2025 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdraget och för myndighetens omkostnader kopplade till nämnda utbildningar får Socialstyrelsen under 2024 använda 7 500 000 kronor som

ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2024 uppförda anslaget 1:14 Civilt försvar inom hälso- och sjukvård, anslagsposten 1 Del till Kammarkollegiet.

Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 november 2024.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2025 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Sverige ska ha ett starkt totalförsvar och en upprustning av Sveriges försvarsförmåga pågår. Regeringens proposition Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30) anger att den civila hälso- och sjukvården vid krig bör ha kapacitet att utföra sådan vård som inte kan anstå och att sådan vård ska säkerställas för såväl civila som för militär personal.

All berörd vårdpersonal behöver därför få den utbildning och övning som krävs för att sjukvården ska kunna lösa sina uppgifter i kris och krig.

Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap (S 2018:09) konstaterar i delbetänkandet Hälso- och sjukvård i det civila försvaret – underlag till försvarspolitisk inriktning (SOU 2020:23) att utbildning och övning är en förutsättning för att stärka samhällets förmåga att hantera olyckor, kriser och ytterst krig. Utbildningar och övningar behövs inom hälso- och sjukvården både på lokal, regional och nationell nivå. Att planera övningar och utbildningar för hälso- och sjukvården kräver många gånger speciella kunskaper, framför allt vad gäller utvärdering av hur patienterna påverkas kopplat till olika åtgärder och beslut. Vid stora samhällsstörningar med påverkan på hälso- och sjukvårdsområdet är det betydelsefullt att hela hälso- och sjukvårdskedjan fungerar. Genom att ha utbildad personal som haft möjligheten att öva kan eventuella brister identifieras.

Socialstyrelsen har på regeringens uppdrag tagit fram nationella utbildnings- och övningsplaner för katastrofmedicinsk beredskap och civilt försvar en

utbildning som vänder sig till medarbetare inom hälso- och sjukvården (S2021/02922).

Försvarsberedningen framhåller i Kraftsamling (Ds 2023:34) att kunskapen hos totalförsvarets aktörer, och befolkningen generellt, inte möter krigets krav och att det krävs intensifierade informations- och utbildningsinsatser, såväl för allmänheten som för personal inom totalförsvarsviktiga verksamheter. Försvarsberedningen understryker även att denna inriktning ska gälla över tid, även i perioder då omvärldsläget förefaller mer stabilt ur säkerhetssynpunkt. Att på ett tillfredsställande sätt återta totalförsvarsförmåga och -kunskap när en kris eller ett krig är ett faktum är inte möjligt.

Regeringen beslutade den 29 februari 2024 att ändra Socialstyrelsens uppdrag att samordna, planera, genomföra och utvärdera nationella övningar som stärker beredskapen inom hälso- och sjukvården (S2022/02527) på så vis att det även inkluderar att samordna utbildningar som syftar till att stärka hälso- och sjukvårdens beredskap för masskadehändelser. Inom ramen för samordningen ska myndigheten verka för att relevanta utbildningar tas fram, kvalitetssäkras och tillgängliggörs för målgrupperna. Huvudsaklig utgångspunkt för arbetet ska vara de förslag som Socialstyrelsen tog fram inom ramen för uppdraget att ta fram nationella utbildnings- och övningsplaner för katastrofmedicinsk beredskap och civilt försvar samt nationell samordning av utbildning och övning (S2021/02922).

Socialstyrelsen redovisade den 1 mars 2024 uppdraget att Socialstyrelsens bedömning är att kompetenshöjande åtgärder är av stor vikt för att förbättra beredskapen för hantering av masskadehändelser (S2023/01226). Den katastrofmedicinska kunskapen hos personalen i hälso- och sjukvården behöver öka.

Mot bakgrund av de förslag som Socialstyrelsen redovisade i början av mars 2024 i uppdraget att skyndsamt stärka hälso- och sjukvårdens förmåga att hantera händelser med vissa farliga ämnen (S2023/01047) och i uppdraget att skyndsamt stärka den nationella och regionala förmågan vid masskadehändelser (S2023/01226) och mot bakgrund av det säkerhetspolitiska läget bedömer regeringen att vissa utbildningar och kompetenshöjande insatser skyndsamt tillhandahållas hälso- och sjukvårdspersonal och allmänheten.

På regeringens vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Albert Sundelius

Kopia till

Justitiedepartementet, SSK
Försvarsdepartementet, MFI2
Finansdepartementet, BA, K, SFÖ
Försvarsmakten
länsstyrelserna
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
regionerna
Sveriges Kommuner och Regioner